

Denizli'nin Kızılcabölük İlçesi Geleneksel Kadın Giysileri Özellikleri

Öğr. Gör. Mutlu ALTINAY

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Milas Meslek Yüksekokulu, Tasarım Bölümü,
mutlualtinay@mu.edu.tr

Özet

Giyim, insanoğlunun dış etkilerden korunmak amacı ile ortaya çıkmıştır. İnsanlar içlerinde bulundukları uygarlıkların inançlarına, örflerine, adetlerine ve yaşam şartlarına göre giyimlerini şekillendirmişlerdir. Bu şekillendirmelerle her ulusun kendine özgü kıyafetleri oluşmuştur.

Bu çalışmada, Denizli'nin Kızılcabölük ilçesi geleneksel kadın giysilerini belgelendirerek giyim kültürünü, bu kültür içinde gelişen sanat anlayışını ortaya çıkarmak, günümüzden geleceğe aktarılmasını ve tanıtımını sağlamak amaçlanmıştır. Giysi parçalarının fotoğrafları çekilerek belgelenmiştir. Kaynak kişilerle karşılıklı yapılan görüşmelerden, edinilen bilgilerle giysilerin geleneksel özellikleri tanıtılmaya çalışılmıştır.

Denizli Kızılcabölük ilçesi giyimleri arasında yer alan kadın giyimleri, civar il ve ilçelerden etkilenmiş, Yörük ve Türkmen giyimine benzer özellikte, kendine has bir giyim şekli oluşturmuştur. Toplum hayatının göstermiş olduğu büyük değişiklik karşısında direnen geleneksel giysilerimiz, kırsal kesimlerde geleneksel giyim ve kuşama verilen önemden dolayı bu giysileri evlerin sandıklarında ve müzelerde bulmak mümkündür. Denizli'nin Kızılcabölük ilçesi evlerinde tarihi eser niteliği taşıyan ve gün yüzüne çıkmayı bekleyen birçok eser bulunmaktadır. Bu giysilerin kesim, dikim, model, malzeme ve süsleme özellikleri yönünden incelenerek değerlendirilmeye, fotoğraflanarak belgelendirilmeye ve böylece gerçekleri yansıtacak düzeyde kaynak oluşturması amaçlanmıştır.

Gözlemler ve incelemeler ışığında Tarihi eser niteliği taşıyan Denizli Kızılcabölük ilçesinin, evlerinde ve müzesinde bulunan geleneksel Türk kadın kıyafetleri, malzeme, renk, kesim, dikim, süsleme tekniği ve süsleme konusu yönünden incelenmeye değer kültürel bir mirastır. Denizli Kızılcabölük ilçesi geleneksel kadın giyimleri ile ilgili araştırma ve yayınlara çok az rastlanmıştır. Dolayısıyla bugün giyilmeyen veya sadece kına gecelerinde kullanılan giysiler incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaç ile yapılan çalışmada, örnekler tek tek incelenerek, elde edilen bilgiler bilimsel metotlarla anlatılmaya çalışılmıştır. Bu kültür varlıklarının halen yaşatılıyor olması, günümüze ulaşan örneklerinin muhafaza edilmesi gelecek kuşaklara aktarılması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Denizli, Kızılcabölük, geleneksel giysi.

Traditional Women's Clothes In Kızılcabölük District Of Denizli

Abstract

Clothing has emerged with the aim of protecting human beings from external influences. People have shaped their clothing according to the beliefs, customs, traditions and living conditions of the civilizations in which they are located. With these shapes, each nation has its own unique clothes.

In this study, it is aimed to document the traditional women's clothes in Kızılcabölük District of Denizli and to expose the clothing culture, the art understanding developed in this culture, and to provide the presentation and transfer from today to the future. Photographs of the pieces of clothing were documented. From mutual meetings with the source people, information obtained from the traditional features of the clothes were tried to be introduced.

The women's clothes in Denizli Kızılcabölük district were influenced by neighboring provinces and districts, creating a unique clothing style similar to that of Yörük and Türkmen. Because of our traditional clothing, traditional clothing and the importance given to generation in rural areas, it is possible to find these clothes in the boxes of houses and museums. In the Houses of Kızılcabölük District of Denizli, there are many works of historical work and waiting to be seen by the day. The aim of this course is to examine and evaluate these garments in terms of cutting, sewing, model, material and ornamental properties, to photograph and certify them and thus to create a source to reflect the facts.

The traditional Turkish women's clothes in their homes and museums of Denizli Kızılcabölük, which is a historical monument in the light of observations and investigations, are a cultural heritage worth examining in terms of material, color, cut, sewing, ornamental technique and ornamental decoration. Research and publications on traditional women's clothing in the Kızılcabölük District of Denizli were found very little. Therefore, clothes that were not worn today or that were only used in henna nights were tried to be examined. In this research, the samples were examined one by one and the information obtained was explained by scientific methods. It is important that these cultural assets are still being maintained and the samples that have reached the present are transferred to future generations.

Keywords: Denizli, Kızılcabölük, traditional clothes.

1.Giriş

Geleneksel giysilerimiz, geçmişteki giyim kültürümüzü tanıtan ve Türk kültürü içinde önemli bir yer teşkil eden giyim parçalarıdır. Giyim kültürümüzün örneklerini evde sandıklarda, müzelerde, antikacılarda bulmak mümkündür. Denizli Kızılcabölük ilçesinin geleneksel Türk kadın kıyafetlerine ulaşmak için evlerde bulunan sandıklar açılmış, Kızılcabölük kadınlarının el emeği, göz nuru ile ortaya çıkardığı giysiler incelenerek, yüzyıla yakın bir geçmiş belgelenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada, Denizli Kızılcabölük ilçesi evlerinde ve müzesinde bulunan geleneksel Türk kadın kıyafetleri çeşitlerinden yakasız göynek, üçetek, göynek, şalvar ve peşamal örnekleri; malzeme, renk, kesim, dikim, süsleme tekniği ve süsleme konusu yönünden incelenerek, bu giysileri gün yüzüne çıkarmak ve giyim tarihine ışık tutacak kaynak oluşturarak, kültür mirasımıza sahip çıkmak amaçlanmıştır.

2. Denizli Kızılcabölük İlçesinin Genel Özellikleri

Aydın-Karacasu-Muğla yol güzergahında bulunan ve 1912 yılında kasaba olmuş, yaklaşık 6.000 nüfuslu ve köklü bir tarihe sahip olan bir yerleşim yeridir. Kasabanın ilk kuruluşunda bölük bölük ve ilk yerleşim yerleri Kırmızı topraklı olduğu, atalarımızdan nelerimizin başlarına kırmızı bürgü örtükleri, dedelerimizde başlarına kırmızı, baş giysilerinden dolayı 'Kırmızı bürgülü insanların yaşadığı yer' anlamına gelen Kızılbürgü-Kızılcabörklü adları konmuş, zamanla bu adlar KIZILCABÖLÜK şeklini almıştır (Anonim, 2012:1).

3. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Kadın Giyimleri

Geleneksel kıyafet, dünyada birçok milletin benimsediği milletler arası kıyafet moda kıyafetler dışında; her milletin tarihinden gelen günümüzde sadece halk oyunları ekiplerinin üzerinde görülen veya bazı köylerde yaşatılan, çoğu müze vitrinlerine kaldırılmış kıyafetler anlaşılmaktadır (Özel, 1992:11).

Kızılcabölük yöresi geleneksel Türk kadın giyimleri incelendiğinde, bunların sandık veya özel dolaplarda saklanmış olduğunu, fakat bazı giysilerinde zamanla yok olması nedeniyle geçmişe ait çok fazla eserin günümüze kalmadığı görülmüştür.

Kızılcabölük’ de ulaşılabilen 19. ve 20. Y.y. örneklerinden oluşan giysiler ve bu alandaki literatür bilgilerinden yola çıkarak oluşturulan, geleneksel Kızılcabölük Türk kadın giysilerinin özellikleri ve giyiniş şekilleri dikkate alınarak; içe giyilenler, üste giyilenler, başa giyilenler ve tamamlayıcı aksesuarlar olmak üzere dört seksiyonda incelenmiştir (Altınay, 2013).

Fotoğraf 1. Kızılcaabölük Yöresi Geleneksel Kadın Giysisi (ön), Aysel Aktaş,Denizli-Kızılcaabölük.

Fotoğraf 2. Kızılcaabölük Yöresi Geleneksel Kadın Giysisi (arka), Aysel Aktaş,Denizli-Kızılcaabölük.

Fotoğraf 3. Kızılcaölük Yöresi Geleneksel Kadın Dış Giysisi, Aysel Aktaş,
Denizli-Kızılcaölük.

3.1. İe Giyilenler

İe giyim, vücutu dış etkenlerden koruyan, dış görünümlere estetik görünüm kazandıran ve dış giysilerin altına giyilen giysilerdir (ağdaş, 1996:5).

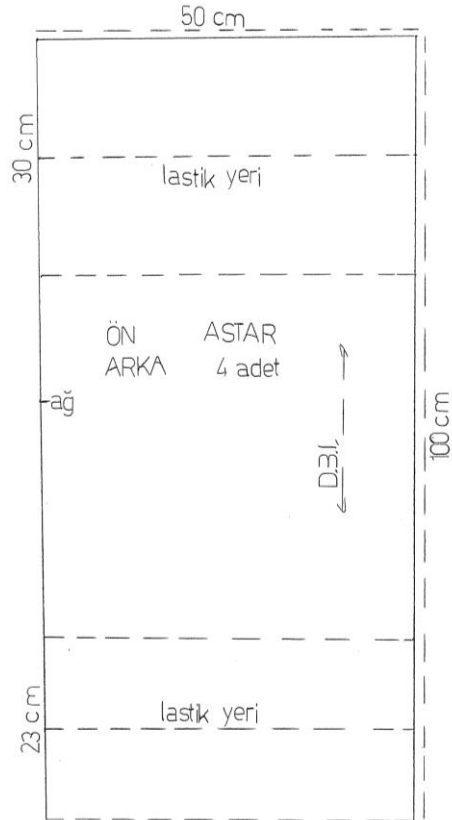
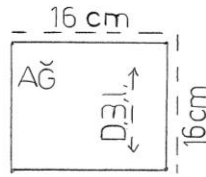
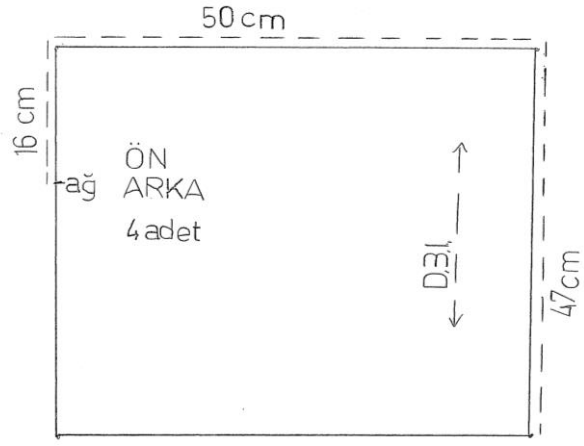
3.1.1. şalvar

şalvar, boyu ayak bileğine kadar, eni oldukça geniş, ağı uzunluğu şalvar boyunda veya yöreye göre değişen, yalnızca ayak yerleri açık dökümlü bir dondur (Önder, 1961:30; Elibol, 1992:9).

Kızılcabölük yöresinin şalvarını Hülya Aktaş şu şekilde anlatmıştır: ‘Boyu diz kapağı ile ayak bileği arasında olup, geniş paaları vardır. Bol dökümlü bir şalvardır. şalvarın ağı oyuntusu dar ve ağı parçası genellikle kare şeklindedir. Farklı kumaşlardan yapılmış olsalar bile şalvarların kesim teknikleri genellikle birbirine benzer şekildedir. şalvar giyildiği zaman bel ve paa kısımları görünmediği için, belinde ve paasında astar kumaşı kullanılmıştır. Bel ve paalarında lastik bulunmaktadır. şalvar yörede üçteğin altına giyilen bir giysidir’.

Fotoğraf 4. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Kadın şalvarı Örneği,
Denizli-Kızılcabölük.

Fotoğraf 5. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Kadın Şalvarı Örneği kalıp çizimi,
Denizli-Kızılcabölük.

Giyside kullanılan kumaşlar; şalvarda, pembe zemin üzerine sarı simler bulunan desenli atlas, şalvarın astar kumaşında ise krem renk amerikan kumaşı kullanılmıştır.

Giyside kullanılan yardımcı malzemeler; şalvarda yardımcı malzeme olarak paçalarında ve belinde lastik kullanılmıştır. Giysi pamuklu dikiş ipliği ile dikilmiştir.

Şalvar ön-arka ortası dikişli olup, düz ve geniş paçalıdır. Şalvarın ağ oyuntusu dar kesimlidir. Ağ parçası kare şeklinde kesilmiştir. Şalvarın boyu ise diz ile ayak bileği arasında bir boyda kesilmiştir. Şalvarın astar kumaşının ana kumaşa tutturulup kıvrılmasıyla uçkur yeri oluşturulmuştur. Oluşturulan uçkur yerine lastik geçirilmiştir.

Şalvarın yan ve ağ dikişinde elde makine dikişi kullanılmıştır. Şalvarın paça ve beli çırpma dikişi kullanılarak kıvrılıp, paçaların ve belin içinden lastik geçirilmiştir. Şalvarın astar dikiminde ise oyulgama dikişi kullanılmıştır (Altınay, 2013).

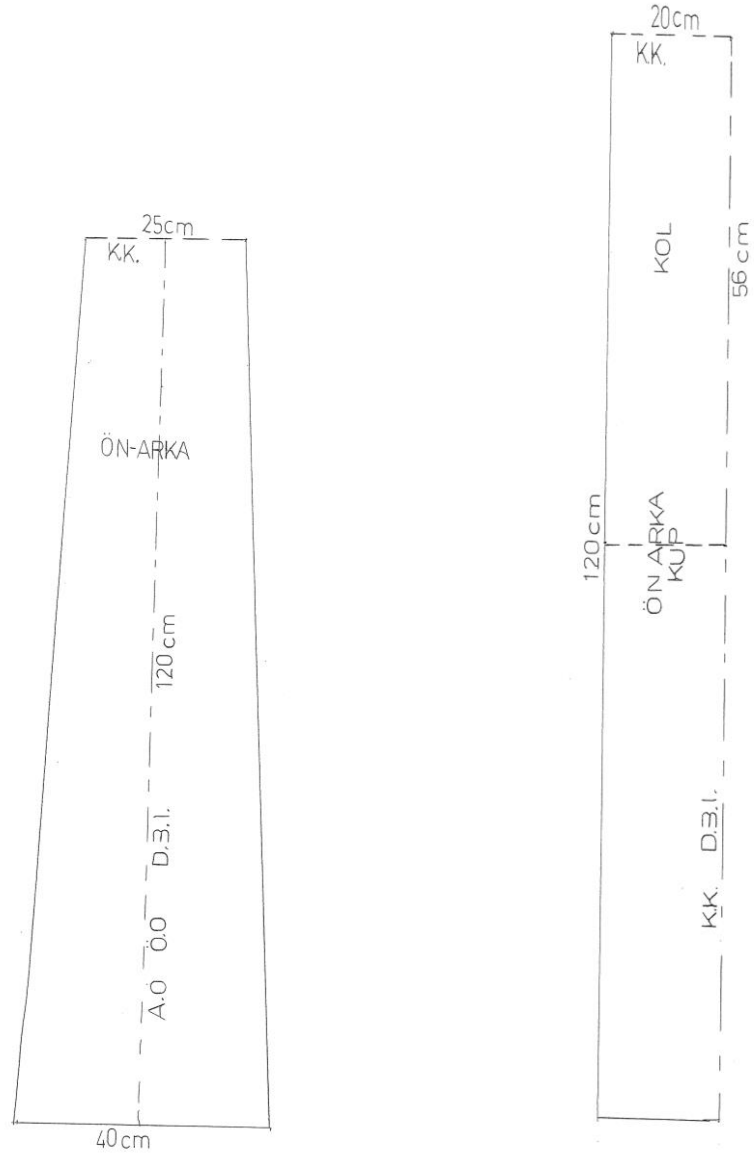
3.1.2. Yakasız Göynek

Birçok yörede olduğu gibi Kızılcabölük yöresinde de evlilik öncesi hazırlanan kadın ve erkek gömleklerinin bir diğer özelliği yakalarının kapalı olmasıdır. Bu gömleklerin yakaları evliliğin ilk gecesi kadın tarafından oyularak oyalanmıştır (Bilgen, 1999:39).

Gömlekler genellikle el dokuma bezlerden yaştan yaşa mevkiye, mevsime göre değişiklik gösteren gelinlere genellikle sevaiden bugünün fanılası yerine tene giyilen üçerden ve boyu kafa hizasında olan sıfır yaka oyuntusu açılmamış bezli ve koltuklu, kendinden koltuklu boşnak, dörtgen, gömlek, uz gibi adı olan göynekler giyilirdi (Tizer, 1926:7169).

Fotoğraf 6. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Yakasız Göynek Örneği , Denizli-Kızılcabölük.

Fotoğraf 7. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Yakasız Göynek Örneği kalıp çizimi, Denizli-Kızılcabölük.

Giyside kullanılan kumaşlar; krem renk turuncu çizgili pamuklu bürümcük bez dokuma kumaşı kullanılmıştır. Giyside astar kullanılmamıştır.

Giysinin yardımcı malzemesinde kullanılan renkler; yakasız göyneğin dikiminde krem renk pamuklu dikiş ipliği kullanılmıştır.

Yakasız göyneğin beden ve kol kesim tekniklerinde; göyneğin ön- arka ortası kumaş katı olup kol evinden aşağı düz kupları bulunmaktadır. Omuzu dikişsiz kumaş katıdır. Beden kol evi düz kesimli kuşsuz ve kolları ön-arka kuplardan itibaren bütün olarak çalışılmıştır. Göyneğin model boyu ayak bileğinde olup, kol boyu ise uzundur. Göyneğin yaka kesimi ise, adından da anlaşıldığı gibi yaka oyuntusu bulunmamaktadır ve ön-arka beden kumaş katı olarak kesilmiş olup göyneğin yaka oyuntusu oluşturulacak yeri ise kumaş katı olarak kesilmiştir (Altınay, 2013).

Yakasız göyneğin yan, ön-arka kup ve kol dikişleri 0.5 cm dikiş payı verilerek elde makine dikişi ile birleştirilmiştir. Kol ucu ve etek ucu ise 1 cm den kıvrılarak elde baskı dikişi ile temizlenmiştir.

3.1.3. Göynek

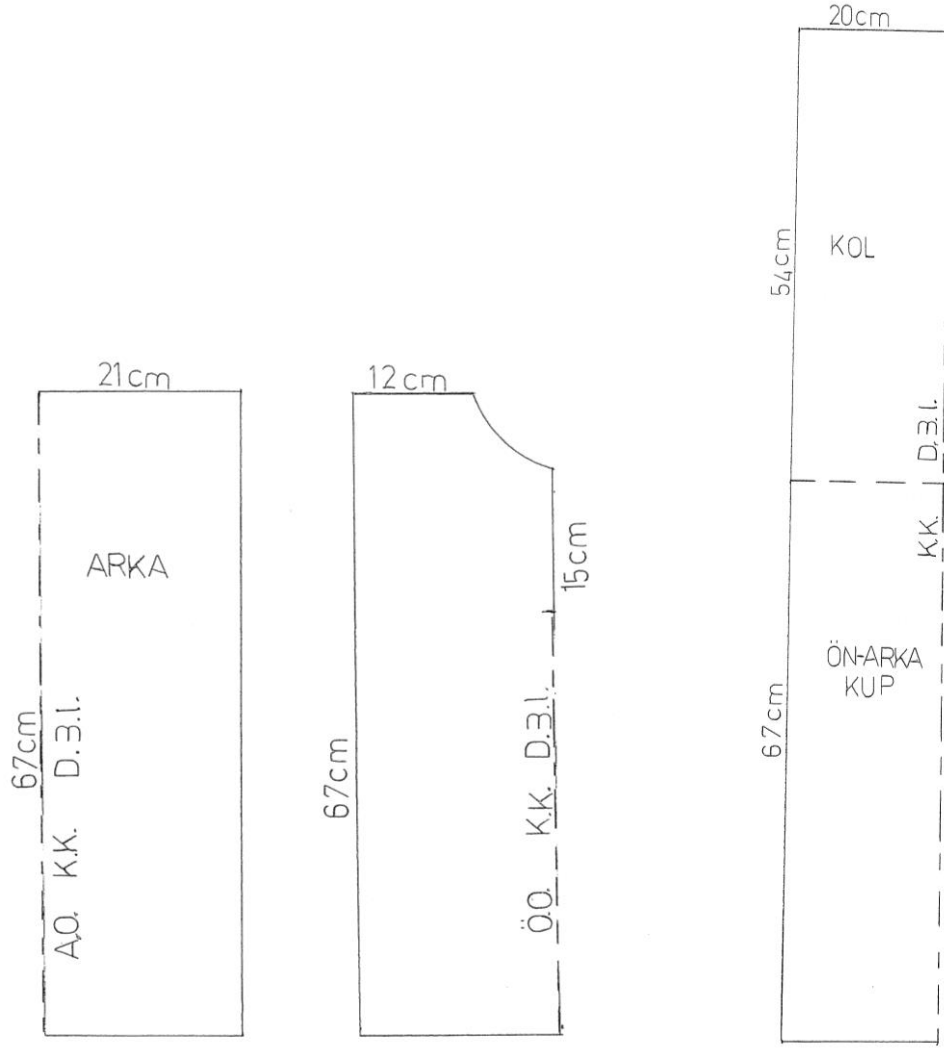
Genellikle evlerde el dokuması bezden yapılan yaşa, mevkkiye ve mevsime göre değişiklik gösteren, bugünün fanilasını yerine tene giyilen, iç gömleği olarak da bilinen uzun gömlek; içlik, göynek, gömlek, köynek olarak da isimlendirilmiştir (Tizer, 1974:7169; Çağdaş, 1996:32).

Gömlek; vücudun üst kısmına, tene giyilen iç çamaşır veya ceket altına giyilen dış çamaşırdır (Çağdaş, 1996:33).

Kızılcabölük yöresi göyneğini Gülsüm Varolan şu şekilde anlatmıştır: ‘Göynek üçteğnin içine giyilir. Boyu kalça hizasında olup kol boyu uzun ya da kısadır. Etek ve kol ucunda çeşitli iğne oyası ve boncuk süslemeleri bulunur. Genellikle pamuklu dokuma kumaşından yapılır. Göyneğin kolay giyilip çıkarılması için yakada önde ya da arkada yırtmacı bulunur’.

Fotoğraf 8. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Göynek Örneği, Denizli-Kızılcabölük.

Fotoğraf 9. Kızılcaabölük Yöresi Geleneksel Göynek Örneği kalıp çizimi, Denizli-Kızılcaabölük.

Giyside kullanılan kumaşlar; krem renk pamuklu bürümcük dokuma kumaşı kullanılmıştır. Giyside astar kullanılmamıştır.

Giyside kullanılan yardımcı malzemeler; ön yaka kapamasında şeffaf plastik düğme ve giysinin dikimi için pamuklu dikiş ipliği kullanılmıştır.

Beden ve kol kesim tekniklerinde; göyneğin ön- arka ortası kumaş katı olup kol evinden aşağı düz kupları bulunmaktadır. Omuzu dikişsiz kumaş katıdır. Beden kol evi düz kesimli kuşsuz ve kolları ön ve arka kuptan itibaren takılmış olup kol bütün olarak çalışılmıştır. Göyneğin model boyu bel ile kalça arasında olup, kol boyu ise uzundur. Yaka kesimi “0” yaka kesimli olup ön ortasında yırtmaç bulunmaktadır.

Göyneğin yan, ön-arka kup ve kol dikişleri 0.5 cm dikiş payı verilerek elde makine dikişi ile birleştirilmiştir. Kol ucu ve etek ucu elde baskı dikişi ile temizlenmiştir. Göyneğin yaka kenarları çırpma dikişi ile temizlenmiş ve ön ortasına elde makine dikişi ile yırtmaç yapılmıştır. Göynekte süsleme tekniği olarak; kol ucu çiçek motifli iğne oyası ile süslenmiştir.

3.2. Üste Giyilenler

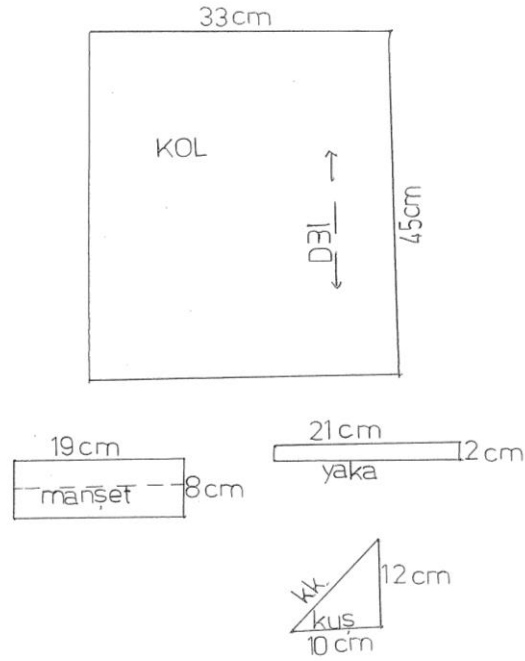
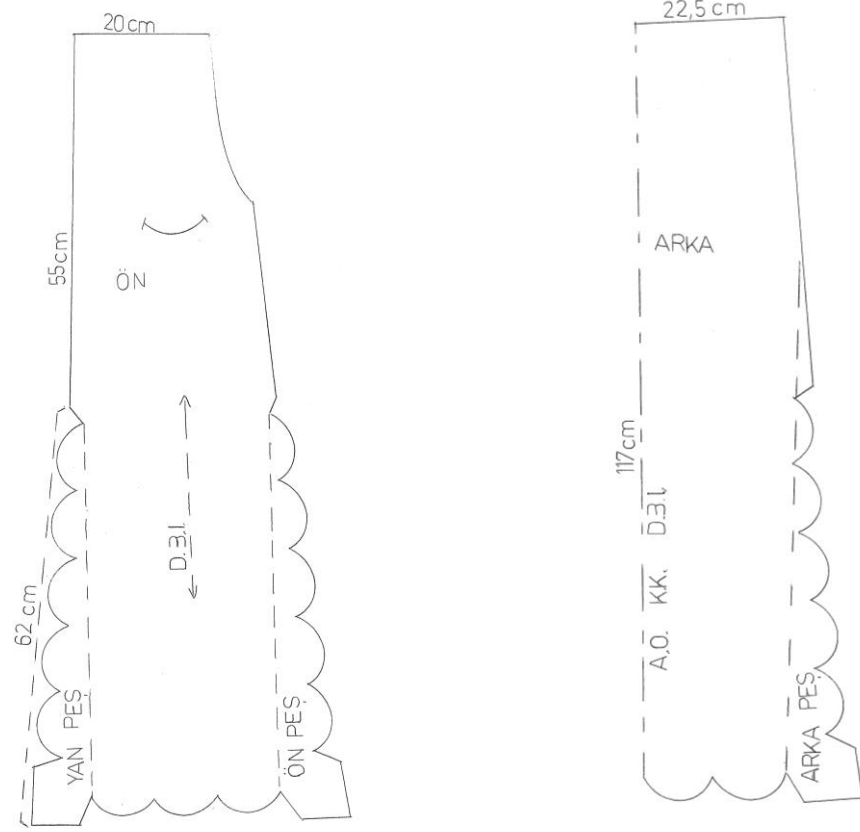
İç giyimler arasında yer alan yakasız göynek, şalvar ve göyneğin üzerine giyilen ve dış giyim olarak adlandırılan giyim parçaları üç etek, cepken ve peştamaldır. Üç etek ve cepken yöresel kıyafeti tamamlayan dış giyimler arasında yer alırken, peştamal Kızılcabölük kadınları tarafından giyilen günlük dış giyim arasında yer almıştır (Altınay, 2013).

3.2.1. Üç Etek

En eski kadın kıyafeti olan üç etek, ayak bileğine kadar uzanan tam boyda bir entaridir (Tizer, 1974:7169). Yelek ve şalvarın üzerine giyilen ve önü boydan boya açık olan geleneksel Anadolu giysisidir (Sevim, 1999:67). Giysilerin ön boylarının açık olması, aslında bir Orta Asya özelliğidir (Türkoğlu, 1994:50).

Fotoğraf 10. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Üçetek Örneği, Denizli-Kızılcabölük.

Fotoğraf 11. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Üçetek Örneği kalıp çizimi, Denizli-Kızılcabölük.

Üçetekte, pembe zemin üzerine sarı simler bulunan desenli atlas kumaşı, üçeteğin astar kumaşında ise krem renk amerikan kumaşı kullanılmıştır. Süslemesinde kullanılan malzemeler; üçeteğin kenarına yapılan oymalarda sarı metal renk kordon ipliği kullanılmıştır. Üçeteğin ve astarının dikiminde pamuklu dikiş ipliği kullanılmıştır. Giysinin ön ortasında düğmeler bulunmaktadır. Beden ve kol kesim tekniklerinde; giysi simetri bir modeldir. Bedenin arka ortası kumaş katı kesilmiştir. Ön ortası yakadan bele doğru hafif 'U' kesimlidir. Arka yaka oyuntusuna küçük dik yaka çalışılmıştır. Beden kol evi düz kesimli ve kuşlu bir modeldir. Omuz dikişsiz veya kumaş katıdır. Model boyu ve kol boyu uzundur. Kol kesim tekniklerinde; kol, kol evi düz kesimli ve düz takma koldur. Kol altına üçgen kuş çalışılmıştır. Kol boyu uzun ve manşetlidir. Üçeteğin ön ortasında, arka yanlarda ve üçgen yan peşleri bulunmaktadır. Peşlerin kenarlarında yarım daireden oluşan yuvarlak dilimler bulunmaktadır. Giysi astarlama tekniği ile dikilmiştir. Kumaş ve astarda peşler bedene dikildikten sonra kumaş ve astar yüz yüze kapatılmıştır. Bedendeki oymalar astarla birlikte makinede düz dikiş ile dikildikten sonra çevrilip, kuş, kol altı ve yan dikiş makinede kumaş kumaş ile astar astar ile yüz yüze birleştirilerek dikilmiştir. İç dikişleri temiz görünmektedir. Yaka makinede dikilerek hazırlandıktan sonra bedene makinede baskı dikişi ile tutturulmuştur.

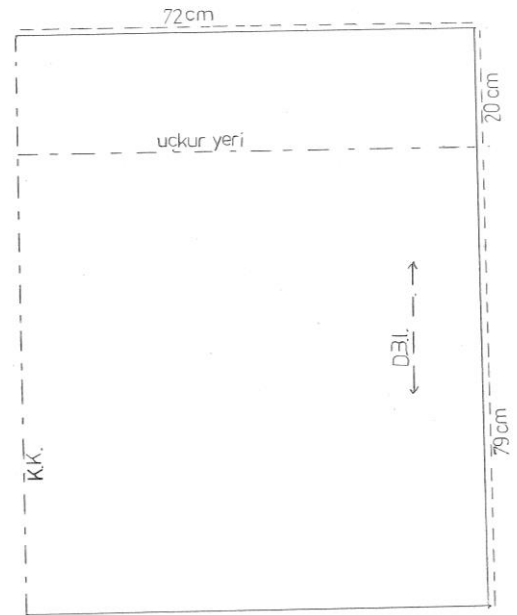
3.2.2. Peştamal

Peştamalin boyu, ayak bileğine kadar eni oldukça geniş ve bele dolanarak bağlanıp giyilen bir giysidir. Peştamal, düz bir kumaşın bel kenarının kıvrılarak, uçkurla bele dolanarak bağlanıp giyilen bir giysi olduğu bilinmektedir. Yörede şalvar üzerine bağlanan bir giysi olarak kullanılmıştır. Şalvarın üzerine bağlanan peştamalin bazı yörelerdeki adı ise öncek olarak bilinmektedir (Altınay, 2013).

Kızılcabölük yöresi peştamallarını Aysel Aktaş şu şekilde anlatmıştır: 'boyu ayak bileğine kadar uzanan, bele dolanarak uçkur ipiyle bağlanan bir dış giysisidir. Genellikle yöremize ait bir dokuma olan çubuklu peştamal dokuma kumaşından dikilir. Yörede peştamal evli kadınların giydiği bir giysi olarak kullanılmaktadır. Bekar ve genç kızlara peştamal giydirilmemektedir'.

Fotoğraf 12. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Peştamal Örneği, Denizli-Kızılcabölük.

Fotoğraf 13. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Peştamal Örneği kalıp çizimi, Denizli-Kızılcabölük.

Giyside kullanılan kumaşlar; peştamalda, mor zemin üzerine yeşil ve lacivert çizgileri bulunan yöreye ait çubuklu peştamal dokuma kumaşı kullanılmıştır. Giyside astar kullanılmamıştır.

Peştamalin kesimi tek bir parçadan oluşmaktadır. Belli bir ölçülerde kesilen kumaşın bir tarafının kıvrılarak içinden uçkur ipinin geçirilmesiyle oluşturulmuştur. Giysinin model boyu uzundur.

Peştamalin dikiminde, oyulgama dikişi kullanılmıştır. Belli bir ölçülerde kesilen kumaşın bir tarafının katlanarak oyulgama dikişiyle tutturulmasıyla peştamalin uçkuru oluşturulmuştur ve içinden uçkur ipi geçirilmiştir.

Peştamalda süsleme tekniği olarak; peştamalin ön ortasına iğne oyası ile yapılmış üçgen motiflerle süslenmiştir.

3.3. Başa Giyilenler

Kadınların çeşitli takılar takarak süslenmeleri, insanlık tarihi kadar eski bir olaydır. Türklerde takı takma ve başlık giyme geleneği, doğumla başlayıp ömür boyu süre gelmiştir. Baş giysilerinin güncel hayatta ve özel törenlerde önemli yeri olmuştur. Anadolu kadınının daha çok Yörük ve Türkmenlerin hala geçmişteki başlık ve süslemelerini kullandıkları, gelenek ve göreneklerine sahip çıktıkları görülmüştür (Tansuğ, 1986:12).

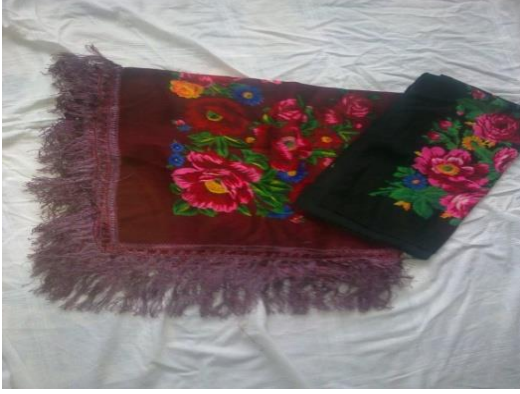
Kızılcabölük yöresine ait baş örtülerini şu şekilde anlatmıştır: ‘Yörede fes takılır, fesin üzerine tel kırma baş örtüsü örtülür. Gelinlerde fes üzerinde altınlar bulunur ve fesin üzerine örtülen baş örtüsünün üstüne ‘tepelik’ kullanılır. Yöredeki kadınlar dışarıya çıktıkları zaman ‘bürgü’ (yöredeki ismi) denilen ipekten yapılmış kareli baş örtüleri kullanır’.

Kızılcabölük yöresinde ‘tepelik’ başa takılan bir aksesuardır. Gümüş ve altın olabildiği gibi, kenarlarına altın, gümüş paralar ve bazı değerli taşlarda takılmaktadır. Tepelik fes üzerine bir poşu ile bağlanarak süsleme amaçlı kullanılır. Gümüş tepelikleri daha çok zenginler giyerken, fakir olanlar çok ince tahtadan tepelik yaparlar. Günümüzde bulunmamaktadır (Anonim, 2012:2).

Fotoğraf 14. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Tepelik ve Bürgü Örneği, Denizli-Kızılcabölük.

Kızılcabölük yöresine ait bele bağlanan kuşaklar şu şekilde anlatmıştır: ‘Üçeteğin üzerine bele bağlanan ‘kuşak’ (yöredeki ismi) kare şeklindedir. Üçgen olarak katlanıp, kuşağın ucu arka ortasına getirilerek, üçeteğin üzerinden bele dolanır ve çatal iğne ile tutturulur. Yöredeki kuşaklar çeşitli renk ve desenlerdedir, kuşakların kenarlarında uzun püskülleri bulunmaktadır’.

Fotoğraf 15. Kızılcabölük Yöresi Geleneksel Kuşak Örneği, Denizli-Kızılcabölük.

4. Sonuç Ve Öneriler

Denizli ili Kızılcabölük ilçesi geleneksel kadın giyimleri, konu itibariyle oldukça zenginlik göstermektedir. Bu yörenin geleneksel giyim ve kuşamı Türk kadınının duygu ve düşüncelerini, üzüntü ve mutluluklarını cıvıl cıvıl renklerle giysilerine yansıttıklarını görmekteyiz. Yıllardır giyilmeyen ve örneklerinin yapılmadığı geleneksel giysiler, bize yıllar öncesi dönemin kültürel geçmişini göstermektedir. Bu eserleri gün yüzüne çıkarmak milli görevlerimizdendir. Bu görev doğrultusunda, Denizli Kızılcabölük ilçesi evlerinde ve müzesinde bulunan geleneksel Türk kadın kıyafetleri bilimsel bir yaklaşımla incelenerek belgelenmesini sağlamak, araştırmanın öncelikli amacı olmuştur. Bu araştırma ile gelecek araştırmalara katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Denizli Kızılcabölük ilçesi geleneksel kadın giyimleri ile ilgili araştırma ve yayınlara çok az rastlanmıştır. Dolayısıyla bugün giyilmeyen veya sadece kına gecelerinde kullanılan giysiler incelenmeye çalışılmıştır. Bu amaç ile yapılan araştırmada, örnekler tek tek incelenerek, elde edilen bilgiler bilimsel metotlarla anlatılmaya çalışılmıştır.

Kaybolmaya yüz tutmuş bu kıyafetler günümüzde ancak halk oyunları kıyafeti olarak kullanılmaktadır. Ancak azınlıkta da olsa daha çok yaşlı kesimin elinde olduğu ve bu kıyafetleri saklamaya özen gösterdikleri gözlenmiştir.

Hızla ilerleyen ve çok çeşitli zevklere hitap edebilen, giyim ve tekstil sektörünün geleneksel kıyafetlerimiz üzerindeki etkisini azaltmanın tek yolu onları güncel bir hale getirebilmektir. Bu kıyafetlerin renk, desen, süsleme ve tasarım orijinalliklerine sadık kalarak modernize çalışmalarının yapılmasıyla mümkün olabilir.

****Bu çalışma Elsander I. Uluslararası Sanat ve Tasarım Sempozyumu’nda tam metin bildirisi olarak sunulmuş ve kongre bildirisi kitabında yayınlanmıştır.**

****Bu çalışma Denizli’nin Kızılcabölük İlçesi Geleneksel Kadın Giysileri Özellikleri isimli yüksek lisans tezinin verilerinin bir bölümünü içermektedir.**

Kaynaklar

ANONİM 1 (2012). www.kizilcaboluk.biz.

ANONİM 2 (2012). www.kozanbilgi.net.

ALTINAY, Mutlu; **“Denizli’nin Kızılcabölük İlçesi Evlerinde ve Müzesinde Bulunan Geleneksel Türk Kadın Kıyafetleri”**, Selçuk Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi. Konya, 2013.

BİLGİN, Hatice (1999). **Osmanlı Dönemi Türk Kadın Giyimi 16.yy.-19.yy.** Uygulamalı Resim Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

ÇAĞDAŞ, Miyase (1996). **Geleneksel Konya Kadın ve Erkek İç Giyimlerinden Kıvratma Gömleklerin Özelliklerinin Belirlenmesi.** Konya: Selçuk Üniversitesi Araştırma Fonu. Proje No:95/014.

ELİBOL, Mukaddes (1992). **Konya Müzelerinde ve Evlerinde Bulunan İşlik ve Şalvarlar.** El Sanatları Ana Bilim Dalı, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.

ÖNDER, Mehmet (1961). **Konya Kadın Giyimleri.** Türk Etnografya Dergisi, Sayı IV. 29.

ÖZEL, M. (1992). **Folklorik Türk Kıyafetleri.** Türpaş Yayınları. Ankara, 11s.

SEVİM, Erdoğan (1999). **Giyim Kuşam İle Kütahya.** DPÜ. Kütahya.

TANSUĞ, Sabiha (1986). **Geleneksel Köylü Takıları ve Başlıkları.** Türkiyemiz. Sayı:48, Şubat, s.12.

TİZER, Gönül (1926). **Giyim-Kuşam ve Türk Kadın Kıyafetleri.** İstanbul: Türk Folklor Araştırmaları. Sayı:306. Cilt:15, s.7169.

TİZER, Gönül (1974). **Giyim-Kuşam ve Türk Kadın Kıyafetleri.** İstanbul: Türk Folklor Araştırmaları. Sayı:305. Aralık. 7167.

TÜRKOĞLU, Sabahattin (1994). **Anadolu Folklorunda Kadın Giysilerimiz.** Türkiyemiz, Kültür ve Sanat Dergisi. Yıl:24, Sayı:73, Eylül, s. 50.

Kaynak Yer ve Kişiler:

AKTAŞ, Aysel. Demirci Mahallesi, Atatürk Caddesi. Denizli, Kızılcabölük.

AKTAŞ, Hülya. Demirci Mahallesi, Atatürk Caddesi. Denizli, Kızılcabölük.

VAROLAN, Gülsüm. Kavak Mahallesi Veli Efendi Oğlu, Denizli Kızılcabölük.

KIZILCABÖLÜK ETNOĞRAFYA MÜZESİ. Denizli, Kızılcabölük, Merkez.